व्यवस्थापिका-संसद

वातावरण संरक्षण समिति

समितिको गठन

व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०७३ को नियम १७९ मा सभामुखले व्यवस्थापिका-संसदको सहमति लिई पदेन सदस्य बाहेक बढीमा ५१ जना सदस्यहरु मनोनयन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । यस व्यवस्था वमोजिम हाल वातावरण संरक्षण समितिमा पदेन सदस्य बाहेक ४७ जना सदस्यहरु रहनु भएको छ । समितिको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने सम्वन्धित मन्त्रालयका मन्त्री यस समितिमा पदेन सदस्यका रुपमा रहने व्यवस्था छ । यस व्यवस्था अनुरुप हाल यस समितिमा विभिन्न ५ वटा मन्त्रालयका ५ जना मा. मन्त्रीहरु समितिको पदेन सदस्यहरुको रुपमा रहनु हुन्छ । व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने सम्पूर्ण राजनीतिक दलको प्रतिनिधित्व हुने गरी महिला, आदिवासी/जनजाती, मधेशी, दलित, मुस्लिम, पिछडिएको क्षेत्र, खस-आर्य, अल्पसंख्यक तथा अन्य समुदायहरु मध्ये संसदमा रहेको उपस्थितिको आधारमा समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तलाई ध्यान दिई समितिको गठन गरिएको छ ।

यस समितिको गठन मिति २०७० साल चैत्र २६ गते भएको हो । समितिको मिति २०७१।०५।१५ गते बसेको १० औं बैठकले समितिका सदस्य मा. जनकराज चौधरीलाई सभापति पदमा निर्विरोध रुपमा चयन गरेको थियो भने सभापतिको चयन हुनु अघि समितिका सदस्यहरु मध्ये नियमावलीको व्यवस्था अनुसार जेष्ठ सदस्य मा. दिर्घराज भाटले अध्यक्षता ग्रहण गर्नुभएको थियो । यस समितिको मिति २०७१।०१।२४ गते पहिलो बैठक बसेको थियो । त्यस उप्रान्त २०७३ चैत्रसम्म समितिका १०२ वटा बैठकहरु सम्पन्न भै सकेका छन् ।

समितिको कार्य क्षेत्र

व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०७३ को नियम १७७ (१) बमोजिम समितिको कार्यक्षेत्र भित्र देहायका मन्त्रालयहरु रहेका छन् :

खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय,

जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालय,

वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय,

विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र

सहरी विकास मन्त्रालय ।

> वातावरण संरक्षणको विषय हाल विश्वव्यापी चासो र चिन्तनको विषय बनेको छ । वातावरणले समग्र प्रणालीका प्राय: सबै आयामहरुलाई प्रभावित पार्ने भएकोले यसलाई वहुपक्षीय र ऋचयकक(ऋगततष्लन क्ष्ककगभका रुपमा लिने गरिन्छ । यस समितिले मूलत: वातावरणमैत्री गतिविधि मार्फत दिगो विकासलाई केन्द्रमा राखी कार्य गर्ने र भावी सन्ततीहरुका आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने क्षमतामा ह्रास नआउने गरी वर्तमानमा संचालन गरिने विकासका गतिविधिहरु वातावरणीय पक्षलाई सम्वोधन गरी अघि बढेका छन्/छैनन् भन्ने विषयलाई नीतिगत तथा व्यवस्थापकीय लगायतका आयामबाट हेर्ने हुँदा वातावरणसँग जोडिएका अन्य मन्त्रालय, आयोग, सचिवालयका कार्यहरु समेत यस समितिको कार्य क्षेत्रभित्र पर्दछन् ।

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०७३ को नियम १८२ मा व्यवस्था भए बमोजिम यस समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेको छः

१. समितिको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको नीति तथा कार्यक्रम, स्रोत परिचालन, व्यवस्थापन र अरु यस्तै क्रियाकलापको मूल्यांकन गरी सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक निर्देशन दिने र समुचित टिप्पणी, सिफारिस र निर्देशन सहितको वार्षिक प्रतिवेदन व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा पेश गर्ने ।
२. समितिको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको राजस्व र व्यय सम्बन्धी अनुमानको जाँच गरी वार्षिक अनुमान तयार गर्ने तरीका, वार्षिक अनुमानमा निहित नीतिको सट्टा अपनाउन सकिने वैकल्पिक नीति र वार्षिक अनुमानमा रहेको रकममा के कति किफायत गर्न सकिन्छ भन्ने सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक निर्देशन दिने र आफ्नो राय सहितको वार्षिक प्रतिवेदन व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा पेश गर्ने ।
३. मन्त्रिपरिषद्का सदस्यहरुले सरकारको तर्फबाट सभामा समय समयमा दिएका आश्वासनहरुलाई पूरा गर्न नेपाल सरकारद्वारा के कस्ता कदमहरु उठाइएका छन् सो सम्बन्धमा अध्ययन गरी सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक निर्देशन दिने र व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
४. विषयसँग सम्बन्धित सरकारी निकायको सार्वजनिक सम्पत्तिको हिनामिना भए, नभएको अध्ययन, अनुगमन र मूल्यांकन गरी निर्देशन दिने र व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
५. सरकारद्वारा प्रचलित ऐन, नियम अनुरुप भए गरेका काम कारवाही बारे छलफल गरी सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक निर्देशन दिने ।
६. सरकारद्वारा समय समयमा गठन हुने छानविन आयोग/समिति र जाँचबुझ आयोग/समितिहरुद्वारा प्रस्तुत प्रतिवेदन कार्यान्वयनको अनुगमन गरी सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक राय, सल्लाह र निर्देशन दिने ।
७. मन्त्रालय, विभाग र अन्य निकायहरुबाट सम्पादन भएका कामको अनुगमन तथा मूल्यांकन गरी सो सम्वन्धमा आवश्यक निर्देशन दिने ।
८. समितिको सिफारिसमा सभामुखबाट अनुमोदित बजेट र कार्यक्रमको अधीनमा रही आफ्नो कार्यक्रम संचालन गर्ने र
९. माथि उल्लेखित विषयहरु बमोजिम कार्य सम्पादन गर्दा सम्बन्धित मन्त्रालय तथा विभागका प्रतिनिधिहरु र आवश्यक परे तत् तत् विषयका विशेषज्ञहरुसँग समेत विचारको आदान प्रदान गर्ने ।
१०. व्यवस्थापिका-संसदको बैठकले सुम्पेका अन्य काम गर्ने ।

समितिका पदाधिकारीको नाम र फोटो

मा. जनकराज चौधरी

सभापति

श्री सुरज कुमार दुरा

समिति सचिव

समिति सचिवालयमा कार्यरत कर्मचारीहरु

१. श्री सहजित राई, उपसचिव 9849763817 sahajitrai@gmail.com

२. श्री बिनोदकुमार माली, शाखा अधिकृत

३. श्री रविन अधिकारी, नायब सुब्बा

४. श्री सुदर्शन गौतम, रेकर्डर

५. श्री मिरा रोका मगर, कार्यालय सहयोगी

फोन: ४२११८६५, ४२११७७६

E-mail: lpsepc.2070@gmail.com

समितिका सदस्यहरुको नामावली दलिय आधारमा

क्र.सं	नाम, थर	राजनैतिक दल/स्वतन्त्र
१	मा. जनकराज चौधरी (सभापति)	मधेसी जनअधिकार फोरम नेपाल (लोकतान्त्रिक)
२	मा. अमिय कुमार यादव	नेपाली कांग्रेस
३	मा. कविता कुमारी सरदार	नेपाली कांग्रेस
४	मा. गणेशप्रसाद विमली	नेपाली कांग्रेस
५	मा. चित्रलेखा यादव	नेपाली कांग्रेस
६	मा. प्रकाशमान सिंह	नेपाली कांग्रेस
७	मा. भिमसेन दास प्रधान	नेपाली कांग्रेस
८	मा. मदन बहादुर अमात्य	नेपाली कांग्रेस
९	मा. मधु शाही ठकुरी	नेपाली कांग्रेस
१०	मा. मान बहादुर विश्वकर्मा	नेपाली कांग्रेस
११	मा. रंजित कर्ण	नेपाली कांग्रेस
१२	मा. लिला कोइराला	नेपाली कांग्रेस
१३	मा. विर बहादुर वलायर	नेपाली कांग्रेस
१४	मा. शान्ती देवी चौधरी	नेपाली कांग्रेस
१५	मा. शुशिला चौधरी	नेपाली कांग्रेस
१६	मा. सकलदेव सुतिहार	मनोनित (नेपाली कांग्रेस)
१७	मा. सरिता प्रसाई	नेपाली कांग्रेस
१८	मा. जीवनकुमारी घिमिरे	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
१९	मा. जुनैद अंसारी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२०	मा. टुक राज सिग्देल	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२१	डा. दुमन सिंह थापा क्षेत्री	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२२	मा. नेजमा आलम	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२३	मा. पर्तमान धिमाल	मनोनीत (ने.क.पा. (ए.मा.ले)

२४	मा. पार्वत गुरुङ	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२५	मा. पुरुषोत्तम पौडेल	ने.क.पा. (एमाले)
२६	मा. मुक्ति प्रसाद पाठक	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२७	मा. रबनी चौधरी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२८	मा. राजाराम स्याङतान	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
२९	मा. लिला मगर	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
३०	मा. सत्यनारायण मण्डल	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
३१	मा. हरि प्रसाद उप्रेती	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
३२	मा. हरी बहादुर राजवंशी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)
३३	मा. अग्नीप्रसाद सापकोटा	नेकपा (माओवादी केन्द्र)
३४	मा. छमबहादुर गुरुङ	नेकपा (माओवादी केन्द्र)
३५	मा. दिलमाया धामी	नेकपा (माओवादी केन्द्र)
३६	मा. मानपुर चौधरी	नेकपा (माओवादी केन्द्र)
३७	मा. सुर्य प्रकाश वाला राई	नेकपा (माओवादी केन्द्र)
३८	मा. सोनिया यादव	नेकपा (माओवादी केन्द्र)
३९	मा. रेशमबहादुर लामा	रा.प्र.पा.
४०	मा. सीता लुइटेल (ज्ञवाली)	रा.प्र.पा.
४१	मा. राज कुमारी गडेरिया	तमलोपा
४२	मा. कमला विश्वकर्मा	नेकपा (माले)